

رباعیات خیام

با تصحیح، مقدمه و حواشی
محمد علی فروغی و قاسم غنی

ویرایش جدید

همراه با ترجمهٔ انگلیسی فیتزجرالد

به کوشش

بهاء الدین خرمشاهی

انتشارات ناهید

فهرست

۷	پیشگفتار ویراستار
۲۵	مقاله مینورسکی در دایرةالمعارف اسلام
۴۳	فهرست مطلع رباعیات
۴۷	فهرست تطبیقی رباعیات فارسی با ترجمه آزاد فیتزجرالد
۵۱	مقدمه محمدعلی فروغی و قاسم غنی
۹۵	رباعیات
۱۷۳	توضیحات و تذکرات
	متن انگلیسی شامل مقدمه و ترجمه فیتزجرالد و ویرایش اول و
1-111	ویرایش پنجم (که از سمت چپ آغاز می شود)

برنامه و گذشته بنیاد مکن
حالی خوش باش و عمر بر باد مکن

□

پیش از من و تو لیل و نهار بوده است
در هر قرنی بزرگواری بوده است
هر جا که قدم نهی تو بر روی زمین
آن مردمک چشم‌نگاری بوده است

□

هر ذره که در خاک زمینی بوده است
پیش از من و تو تاج و نگینی بوده است
گرد از رُخ نازنین به آزرم فشان
کانهم رُخ خوب نازینی بوده است

□

هر راز که اندر دل دانا باشد
باید که نهفته‌تر ز عنقا باشد
کاندر صدف از نهفتگی گردد دُر
آن قطره که راز دل دریا باشد

□

هم دانه امید به‌خرمن ماند
هم باغ و سرای بی‌تو و من ماند
سیم و زر خویش از درمی تا به جوی
با دوست بخور گرنه به دشمن ماند

□

بر شاخ امید اگر بری یافتمی
هم رشته خویش را سری یافتمی

تا چند ز تنگنای زندان وجود
ای کاش سوی عدم دری یافتمی

□

یک جرعه می‌گهن ز ملکی نوبه
و زهر چه نه می‌طریق بیرون شو به
دردست به از تخت فریدون صد بار
خشت سرخُم ز تاج کیخسرو به

□

در دهر چو آواز گل تازه دهند
فرمای بُتا که می به اندازه دهند
از حور و قصور و ز بهشت و دوزخ
فارغ بنشین که آن هم آوازه دهند

□

گیرم که به اسرار معما نرسی
در شیوه عاقلان همانا نرسی
از سبزه و می خیز بهشتی بر ساز
کآنجا به بهشت یا رسی یا نرسی

□

من می نه ز بهر تنگ دستی نخورم
یا از غم رسوایی و مستی نخورم
من می ز برای خوشدلی می‌خوردم
اکنون که تو بر دلم نشستی نخورم

□

گر کار فلک به عدل سنجیده بُدی
احوال فلک جمله پسندیده بُدی